

Onderzoek Unie van Waterschappen

In maart 2023 zijn de waterschapsverkiezingen. De Unie van Waterschappen heeft Circus in Town gevraagd een publiciteitscampagne op te zetten om zoveel mogelijk Nederlanders bekend te maken met het werk van de waterschappen én hen te overtuigen naar de stembus te gaan. Om inzicht te krijgen in de thema's die Nederlanders belangrijk vinden is als onderdeel van de voorbereiding op deze campagne dit onderzoek uitgevoerd.

91% van de Nederlanders vindt het werk van de waterschappen belangrijk

Datum
9 december 2022

Respondenten
14.479

In opdracht van
Circus in Town

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding onderzoek	3
Belangrijkste resultaten	5
1) Nederlanders hechten groot belang aan waterschapsthema's	5
2) Bekendheid met de waterschappen	5
3) Drie thema's voor de aankomende verkiezingen	6
4) Gematigde bereidheid om meer waterschapsbelasting te betalen	8
5) De Waterschapsverkiezingen	8
Resultaten panelonderzoek	10
Discussie van de resultaten	39
Onderzoeksverantwoording	40

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

Onderzoek voor de Unie van Waterschappen

In maart 2023 zijn de waterschapsverkiezingen. De Unie van Waterschappen heeft Circus in Town gevraagd een publiciteitscampagne op te zetten om zoveel mogelijk Nederlanders bekend te maken met het werk van de waterschappen én hen te overtuigen naar de stembus te gaan. Om inzicht te krijgen in de thema's die Nederlanders belangrijk vinden is als onderdeel van de voorbereiding op deze campagne dit onderzoek uitgevoerd. De campagne is gebaseerd op drie actuele thema's rondom de waterschappen:

1. Gevolgen van extreem weer
2. Invloed van water op de inrichting van Nederland
3. Zuivering van het afvalwater

Panelonderzoek

De vragenlijst voor dit onderzoek is samen met Circus in Town opgesteld. Als basis daarvoor is de vragenlijst van een soortgelijk onderzoek voor de Unie van Waterschappen uit 2019 gebruikt, zodat waar mogelijk de antwoorden vergeleken kunnen worden. De vragenlijst is vervolgens aangevuld met vragen en dilemmastellingen gebaseerd op de drie actuele waterschap thema's.

De vragenlijst werd uitgezet onder het panel van Citisens, een groep van 62.000 Nederlanders die iedere maand hun mening geven over een actueel onderwerp. Deze groep panelleden is verdeeld over heel Nederland. Het gehele panel ontving via e-mail een eerste uitnodiging voor het onderzoek op 16 november 2022. Op basis van specifieke waterschappen waar de respons achterbleef is vervolgens een herinnering gestuurd aan inwoners van deze specifieke waterschappen op 22 november 2022.

14.479 respondenten

Uiteindelijk hebben de antwoorden van 14.479 panelleden die deelnamen aan het onderzoek geleid tot de inzichten die u leest in dit rapport. De resultaten zijn gewogen op leeftijd, geslacht, opleiding, provincie en stedelijkheid en zijn op deze aspecten representatief voor de inwoners van Nederland. De verdeling over de verschillende

waterschappen vindt u aan het eind van dit rapport. De respons per waterschap ligt voor ieder waterschap, behalve Noorderzijlvest, boven de 400 deelnemers. Dit houdt in dat er ook representatieve uitspraken gedaan kunnen worden over de mening van de inwoners van de specifieke waterschappen. Een tabellenbijlage met de antwoorden uitgesplitst per waterschap wordt apart aangeleverd. Daarnaast ontvangt u ook een tabellenbijlage met de antwoorden van de gehele groep deelnemers en een integrale uitdraai van de open antwoorden. Verdere toelichting op het aantal respondenten en de analyse leest u in de onderzoeksverantwoording.

Belangrijkste resultaten

HOOFDSTUK 2

Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste resultaten zoals weergegeven in de analyse in dit rapport, op basis van de invullers van heel Nederland. Daarnaast worden opvallende resultaten op basis van uitsplitsingen naar waterschap, leeftijd en geslacht in dit hoofdstuk uitgelicht.

1) Nederlanders hechten groot belang aan waterschapsthema's

- Nederlanders vinden veel zaken waar de waterschappen zich mee bezig houden zeer belangrijk: vier op de vijf hechten belang aan meerdere van de grootste waterschapsthema's (85%).
- Niet alle Nederlanders worden ook daadwerkelijk geconfronteerd met deze thema's in hun dagelijks leven. Zo heeft slechts de helft van de Nederlanders wel eens last gehad van zaken veroorzaakt door **regen of overstroming** (51%). Met **droogte** hebben Nederlanders vaker te maken: drie op de vier heeft hier ervaring mee (77%).
- In ieder waterschap staat **schoon water** op de eerste plaats als belangrijkste waterschapsthema, behalve in **Waterschap Zuiderzeeland**. De grootste groep (89%) vindt daar het **bouwen en onderhoud van dijken** belangrijk.
- Inwoners van **Waterschap Limburg** (22%), **Waterschap De Dommel** (20%) en **Waterschap Aa en Maas** (24%) hebben relatief vaak te maken gehad met **bosbranden** in de nabije omgeving (ten opzichte van 10% van alle Nederlanders).

2) Bekendheid met de waterschappen

- De waterschappen genieten redelijke **bekendheid** bij Nederlanders: drie op de vier kennen de waterschappen én hebben een beeld bij wat ze doen (76%). De overige groep heeft wel eens van de waterschappen gehoord, maar weet niet wat hun werkzaamheden inhouden. De helft van de Nederlanders is ook daadwerkelijk bekend met het waterschap dat **actief is in de regio** waar zij wonen en waar zij dus voor mogen stemmen (53%).
- Het waterschap dat de **meeste bekendheid** geniet onder haar inwoners is **Waterschap Scheldestromen**: 71% van de inwoners van dit waterschap is met hun waterschap bekend, ten opzichte van 53% landelijk.

- Het **grootste belang** aan het werk van de waterschappen hechten de inwoners van **Waterschap Amstel Gooi en Vecht**: 44% van de inwoners vinden het werk van het waterschap heel belangrijk, ten opzichte van 35% van Nederland.
- Nederlanders **boven de 40** weten vaker wat het **werk van de waterschappen inhoudt** dan jongere inwoners (85% ten opzichte van 71%).
- **Mannen** zijn relatief vaker **bekend met het werk** van de waterschappen dan vrouwen (86% ten opzichte van 78%). **Vrouwen** willen dan ook vaker **meer weten** over wat het waterschap in hun regio doet (68% ten opzichte van 58% van de mannen).
- **Hoger opgeleiden** zijn vaker bekend met het werk van de waterschappen (86%) dan lager opgeleiden (77%) of middelbaar opgeleiden (79%).

3) Drie thema's voor de aankomende verkiezingen

- Drie belangrijke thema's voor de aankomende waterschapsverkiezingen zijn **extreem weer**, de **invloed van water op de inrichting van Nederland** en **waterzuivering**. Nederlanders zijn unaniem overtuigd van het belang van de rol van de waterschappen bij deze drie thema's. Zij zijn echter af en toe verdeeld over de dilemma's die bij deze thema's komen kijken. Zo zijn Nederlanders het niet eens over of waterschappen hoge dijken moeten bouwen of water de ruimte moeten geven, en over of de waterschappen moeten zorgen voor super schoon óf schoon genoeg water.

3.1) De gevolgen van extreem weer

- Veel **Nederlanders** kiezen voor het bouwen van **hoge dijken** (43% ten opzichte van 38% die kiest voor geef water de ruimte). Uitzonderingen hierop zijn de inwoners van waterschappen die meer landinwaarts liggen: **Waterschap Limburg**, **Waterschap De Dommel** en **Waterschap Rijn en IJssel**. Zij geven de voorkeur aan het **water de ruimte geven** (respectievelijk 57%, 54% en 50%).
- Nederlanders **jonger dan 40** kiezen unaniem voor het **vooraf investeren** in oplossingen om schade door droogte en wateroverlast te voorkomen (95%). Inwoners van **65 jaar en ouder** hebben hier ook een absolute voorkeur voor, maar kiezen relatief vaker voor **achteraf repareren** (9% ten opzichte van 3% van jongere Nederlanders).
- **Mannen** kiezen vaker voor het **bouwen van hogere dijken** (47% ten opzichte van 43%), terwijl **vrouwen** vaker kiezen voor het **water de ruimte geven** (43% ten opzichte van 41%).

- **Hoger opgeleiden** kiezen vaker voor **geef water de ruimte** (44%) dan lager opgeleiden (37%) en middelbaar opgeleiden (36%)

3.2) Invloed van het water op de inrichting van Nederland

- Inwoners van **Hoogheemraadschap van Delfland** (36%) en **Waterschap Amstel Gooi en Vecht** (35%) vinden de rol die het waterschap speelt bij de ruimtelijke inrichting van Nederland vaker **heel belangrijk** dan andere Nederlanders (30%).
- **Vrouwen** vinden het relatief vaak **belangrijk** dat de waterschappen een adviserende rol spelen bij de ruimtelijke inrichting van Nederland (90% ten opzichte van 85% van de mannen).
- Inwoners van **Waterschap Drents Overijsselse Delta** vinden relatief vaak dat waterschappen zich ook bezig moeten houden met **recreatie**, en niet enkel met veiligheid (20% ten opzichte van 17% van de Nederlanders) .
- Nederlanders van **boven de 40** kiezen relatief vaak voor **het water de ruimte geven** (22% ten opzichte van 20%), terwijl **jongere inwoners** relatief vaak kiezen voor liever **zo veel mogelijk woningen bouwen** (14% ten opzichte van 9%). Ook mannen kiezen vaker voor overal bouwen dan vrouwen (11% ten opzichte van 6%).
- **Lager opgeleiden** vinden vaker dat de waterschappen zouden moeten focussen op **veiligheid**, in plaats van aandacht besteden aan recreatie (63% ten opzichte van 60% van de middelbaar opgeleiden en 58% van de hoogopgeleiden).

3.3) Zuivering van afvalwater

- Inwoners van **Waterschap Aa en Maas** en **Waterschap Scheldestromen** vinden het **zuiveren van afvalwater** vaker dan de andere Nederlanders een hele belangrijke taak van het waterschap (56% en 52% ten opzichte van 45%).
- Inwoners van **Wetterskip Fryslân** kiezen relatief vaak voor **schoon genoeg** water ten opzichte van super schoon water (33% ten opzichte van 29% van Nederland).
- Inwoners van **boven de 65** nemen vaker genoegen met **schoon genoeg** water (32% ten opzichte van 24%), terwijl jongere Nederlanders juist vinden dat al het water super schoon zou moeten zijn (66% ten opzichte van 55%).
- **Vrouwen** vinden vaker dat Nederlanders hun **gedrag aan moeten passen** en bewuster moeten omgaan met wat zij door de gootsteen spoelen dan mannen (88% ten opzichte van 80%).
- Wat betreft het voorkomen van vervuiling kiezen **vrouwen** vaker voor **voorkomen** dan handhaven dan mannen (84% ten opzichte van 78%).

- Hoger en middelbaar opgeleiden kiezen relatief vaker voor het voorkomen van watervervuiling dan lager opgeleiden (81% en 80% ten opzichte van 77% van lager opgeleiden).

4) Gematigde bereidheid om meer waterschapsbelasting te betalen

- Nederlanders zijn er unaniem van overtuigd dat de waterschapsbelasting de komende jaren zal gaan stijgen (98%). Zij zijn gematigd bereid om meer te gaan betalen (56%). Redenen voor Nederlanders waarom zij bereid zouden zijn om meer belasting te betalen zijn bijvoorbeeld het bouwen en onderhoud van dijken (79%) en de zuivering van rioolwater (79%).
- Inwoners van Waterschap Limburg (47%), Waterschap Rivierenland (44%) en Waterschap Vallei en Veluwe (43%) zijn het minst op de hoogte van hoeveel waterschapsbelasting zij betalen (ten opzichte van 42% van de Nederlanders).
- Inwoners van Waterschap Amstel Gooi en Vecht zijn het meest bereid meer waterschapsbelasting te betalen: 67% geeft aan hiertoe bereid te zijn, ten opzichte van 56% landelijk.
- Inwoners van kustgelegen waterschappen als Waterschap Zuiderzeeland (90%), Waterschap Scheldestromen (87%) en Hoogheemraadschap van Delfland (87%) zijn het meest geneigd meer belasting te betalen voor het bouwen en onderhoud van dijken. Voor landinwaartse waterschappen zoals Waterschap Vechtstromen (86%) en Waterschap Limburg (82%) doen inwoners dit liever voor de afvoer van water bij slecht weer.
- Inwoners van boven de 65 zijn vaker bereid om meer waterschapsbelasting te betalen (66% ten opzichte van 56% van alle Nederlanders).
- Hoger opgeleiden zijn vaker bereid om meer waterschapsbelasting te betalen (68% ten opzichte van 56% van alle Nederlanders).

5) De Waterschapsverkiezingen

- Inwoners van Waterschap Amstel Gooi en Vecht gaan het vaakst zeker wel stemmen voor de waterschapsverkiezingen (67% ten opzichte van 56% van de Nederlanders). In Waterschap Aa en Maas woont relatief de grootste groep die dit niet denkt te gaan doen (5% ten opzichte van 3% van de Nederlanders).
- Inwoners van Waterschap Amstel Gooi en Vecht maken het vaakst gebruik van een stemhulp bij het maken van hun keuze (76%). In Waterschap Vechtstromen is dit hulpmiddel minder populair, zij maken vaker gebruik van berichten in de media om een keuze te maken (61%).

- Nederlanders in de leeftijdscategorie **40 tot 65** geven relatief vaak aan (zeker) **niet te gaan stemmen** (7% ten opzichte van 3% van de groep jonger dan 40 en 5% van boven de 65).
- **Hoger opgeleiden** denken vaker **wel te gaan stemmen** (90%) dan lager opgeleiden (81%) en middelbaar opgeleiden (86%).
- **Hoger opgeleiden** maken relatief vaak gebruik van **een stemhulp** (74% ten opzichte van 53% lager opgeleiden en 66% middelbaar opgeleiden).
- Ook al geven zij minder vaak aan te weten wat de werkzaamheden van waterschappen inhouden, **vrouwen** zeggen wel relatief vaak **zeker te gaan stemmen** (63% ten opzichte van 59% van de mannen).
- Voor **vrouwen** is **schoon water** in sloten, plassen en natuurgebieden het meest doorslaggevende thema voor de aankomende verkiezingen (70%). Voor **mannen** is dit het **bouwen en onderhoud van dijken** (67%).

Resultaten panelonderzoek

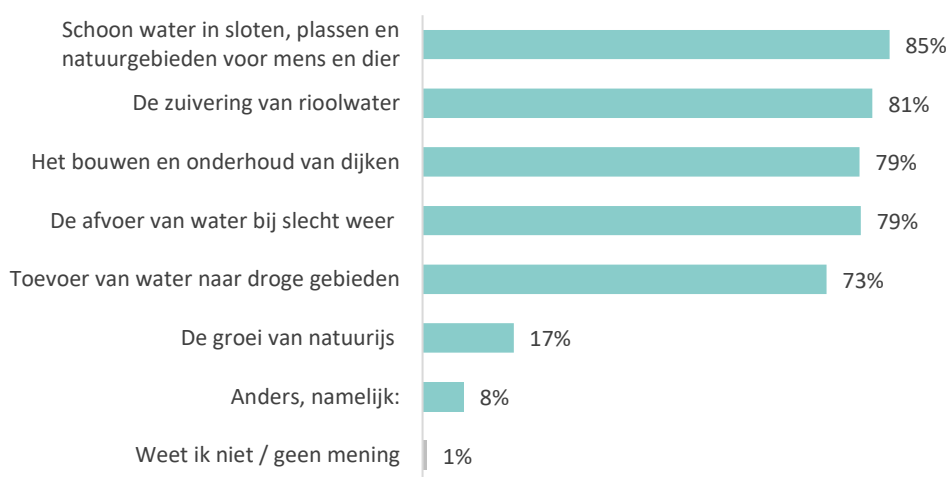
HOOFDSTUK 3

Op de volgende pagina's vindt u de uitkomsten van het panelonderzoek dat is ingevuld door inwoners uit alle 21 waterschappen. De resultaten uitgesplitst naar waterschap vindt u in de apart aangeleverde tabellenbijlage. Waar de vraagstelling dit toestond zijn de resultaten uit 2019 in de figuren meegenomen. Door afronding tellen niet alle percentages op tot 100%. Niet alle vragen zijn aan alle deelnemers gesteld. In het geval van een afwijkende n wordt dit vermeld.

Betrokkenheid bij de Waterschapsthema's

De vragenlijst en dilemma's zijn grotendeels gebaseerd op vooraf vastgestelde thema's voor de aankomende verkiezingen. Voordat dieper op deze thema's werd ingegaan werden Nederlanders echter breder gevraagd naar welke thema's rondom water zij belangrijk vinden. De grootste groep Nederlanders vindt schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden belangrijk (85%). Dit is de meest gekozen optie in alle waterschappen, behalve Waterschap Zuiderzeeland, waar de grootste groep voor bouwen en onderhoud van dijken kiest. Acht op de tien Nederlanders vinden de zuivering van rioolwater, het bouwen en onderhoud van dijken en de afvoer van water van belang. Het minst vaak gekozen Nederlanders voor de groei van natuur (17%).

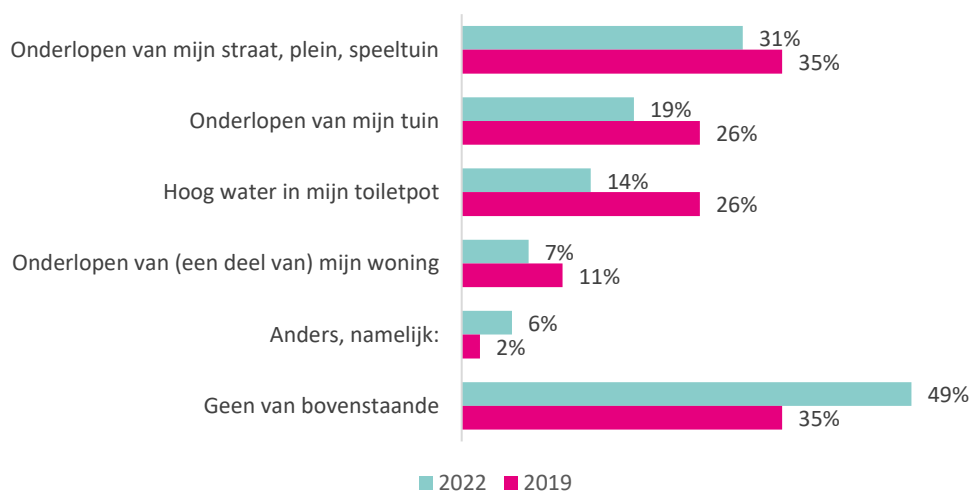
Welke zaken rondom water vind jij belangrijk? *Meerkeuze (n = 14.479)*

	%
<i>Schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden voor mens en dier</i>	85%
<i>De zuivering van rioolwater</i>	81%
<i>Het bouwen en onderhouden van dijken</i>	79%
<i>De afvoer van water bij slecht weer</i>	79%
<i>Toevoer van water naar droge gebieden</i>	73%
<i>De groei van natuurrijks</i>	17%
<i>Anders, namelijk:</i>	8%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

Net als in 2019 zijn Nederlanders gevraagd met welke zaken veroorzaakt door regen of overstroming zij wel eens te maken hebben gehad. Net als bij het vorige onderzoek heeft het merendeel van de Nederlanders geen ervaring met overlast door regen of overstroming (49% ten opzichte van 35% in 2019). Degenen die wel overlast van regen of overstroming hebben gehad, hadden meestal te maken met het onderlopen van hun straat, een plein of speeltuin (31%). Ook in 2019 was dit de meest gekozen optie (35%). Eén op de tien Nederlanders heeft wel eens te maken gehad met het onderlopen van een deel van zijn of haar woning.

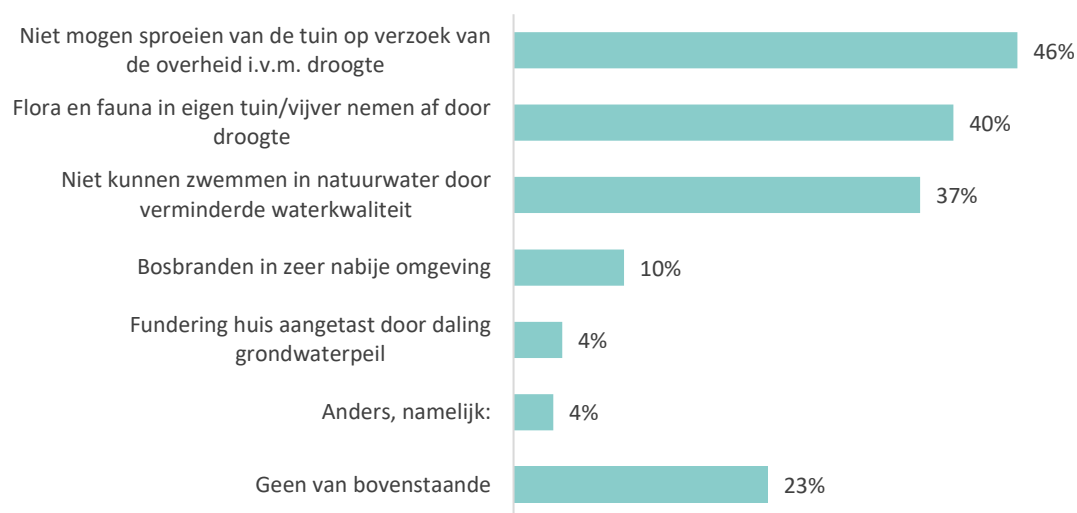
Met welke zaken veroorzaakt door regen of een overstroming heb je wel eens te maken gehad? Meerkeuze (n = 14.479)

	2019	2022
<i>Onderlopen van mijn straat, plein, speeltuin</i>	35%	31%
<i>Onderlopen van mijn tuin</i>	26%	19%
<i>Hoog water in mijn toiletpot</i>	26%	14%
<i>Onderlopen van (een deel van mijn) woning</i>	11%	7%
<i>Anders, namelijk:</i>	5%	6%
<i>Geen van bovenstaande</i>	35%	49%

Naast overlast door regen of overstrooming werd dit jaar ook gevraagd naar overlast door droogte. Hier zijn Nederlanders bekender mee: slechts één op de vijf Nederlanders heeft nog nooit te maken gehad met droogte. Degenen die dit wel hebben gehad, hadden dit het meest in de vorm van het niet mogen sproeien van de tuin op verzoek van de overheid (46%). Ook 'flora en fauna in eigen tuin nemen af' (40%) en 'niet kunnen zwemmen in natuurwater door verminderde waterkwaliteit' (37%) zijn zaken die Nederlanders bekend voorkomen. Inwoners van Waterschap Limburg, Waterschap De Dommel en Waterschap Aa en Maas hadden relatief vaak te maken met bosbranden in zeer nabije omgeving.

Met welke zaken veroorzaakt door droogte heb je wel eens te maken gehad? Meerkeuze
(n = 14.479)

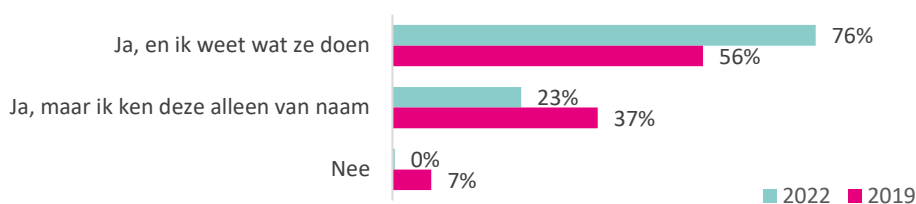

	%
<i>Niet mogen sproeien van de tuin op verzoek van de overheid i.v.m. droogte</i>	46%
<i>Flora en fauna in eigen tuin/vijver nemen af door droogte</i>	40%
<i>Niet kunnen zwemmen in natuurwater door verminderde waterkwaliteit</i>	37%
<i>Bosbranden in zeer nabije omgeving</i>	10%
<i>Fundering huis aangetast door daling grondwaterpeil</i>	4%
<i>Anders, namelijk:</i>	4%
<i>Geen van bovenstaande</i>	23%

Bekendheid met de Waterschappen

Het merendeel van de Nederlanders is bekend met het werk van de waterschappen: vier op de vijf hebben gehoord van de waterschappen én weten wat ze doen. Eén op de vijf Nederlanders kent de waterschappen wel, maar alleen van naam. Ten opzichte van 2019 geeft een grotere groep aan bekend te zijn met de waterschappen. Nederlanders van boven de 40 weten vaker wat de waterschappen doen dan jongere inwoners. Hetzelfde geldt voor mannen, zij weten dit vaker dan vrouwen, en hoogopgeleiden, zij weten dit vaker dan middel of lager opgeleiden.

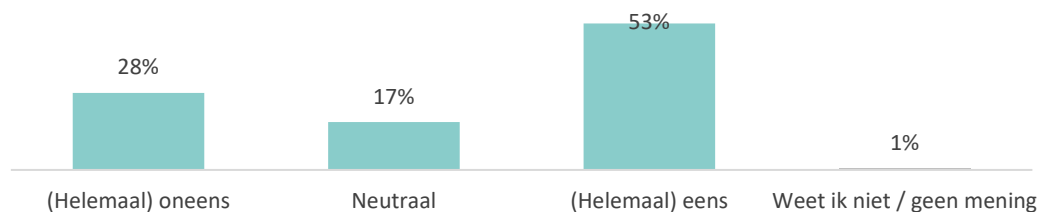
Heb je wel eens van de waterschappen gehoord? Enkele keuze (n = 14.479)

	2019	2022
<i>Ja, en ik weet wat ze doen</i>	56%	76%
<i>Ja, maar ik ken deze alleen van naam</i>	37%	23%
<i>Nee</i>	7%	0%

Alhoewel Nederlanders bekend zijn met de waterschappen zijn zij niet per se bekend met het waterschap van de regio waarin zij wonen. De helft van de Nederlanders is bekend met hun eigen waterschap, ten opzichte van één op de drie die hier niet bekend mee is. 17% van de Nederlanders is neutraal, en 1% heeft geen mening over de stelling. Inwoners van Waterschap Scheldestromen scoren het hoogst: 71% van de inwoners is bekend met hun waterschap.

Wat vind jij? Ik ben bekend met het waterschap van de regio waar ik woon. Slider zevenpuntschaal (n = 14.427, alleen invullers die bekend zijn met de waterschappen)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	28%
<i>Neutraal</i>	17%
<i>(Helemaal) eens</i>	53%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

De Nederlanders die bekend zijn met de waterschappen associëren het waterschap vooral met het beheren en onderhouden van dijken (85%). Ook het regelen van de waterstand met bijvoorbeeld gemalen en sluizen (83%) en watermanagement ten tijde van overstromingen, droogte en ander extreem weer (80%) zijn thema's die Nederlanders vaak aan het werk van de waterschappen linken. Minder bekend zijn zij met de taak 'zorgen voor en het controleren van de kwaliteit van het zwemwater': vier op de tien Nederlanders associëren het waterschap met dit thema.

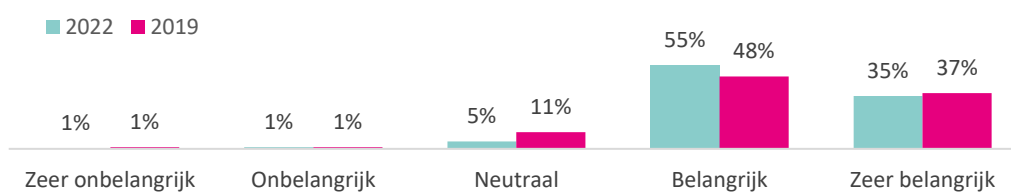
Met welke thema's associeer jij het waterschap? *Meerkeuze* (n = 14.427, alleen invullers die bekend zijn met de waterschappen)

	%
<i>Het beheren en onderhouden van dijken</i>	85%
<i>Het regelen van de waterstand met bijvoorbeeld gemalen en sluizen</i>	83%
<i>Watermanagement ten tijde van overstromingen, droogte en ander extreem weer</i>	80%
<i>Het betalen van waterschapsbelasting</i>	6%
<i>Het zuiveren van afvalwater</i>	70%
<i>Natuurbeheer in en aan het water</i>	62%
<i>Zorgen voor het controleren van de kwaliteit van het zwemwater</i>	42%
<i>Een ander thema, namelijk:</i>	3%

Nederlanders hechten grote waarde aan het werk van de waterschappen. Het percentage Nederlanders dat het werk van de waterschappen zeer belangrijk vindt is vergelijkbaar met 2019 (35% ten opzichte van 37%), maar de groep Nederlanders die het werk van de waterschappen belangrijk vindt is groter geworden (55% ten opzichte van 48%). Slechts 1% geeft aan het werk van de waterschappen niet belangrijk te vinden. Inwoners van Waterschap Amstel Gooi en Vecht vinden relatief vaak het werk van het waterschappen heel belangrijk (44%).

Ik vind het werk van de waterschappen belangrijk. Slider vijfpuntschaal (n = 14.479)

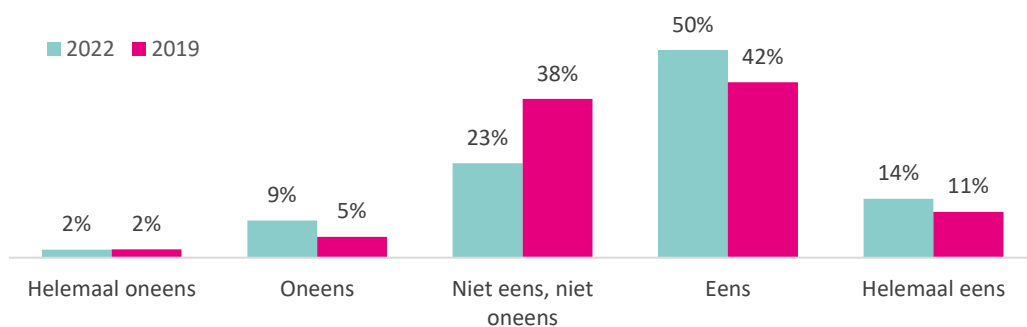

	2019	2022
<i>Zeer onbelangrijk</i>	1%	1%
<i>Onbelangrijk</i>	1%	1%
<i>Neutraal</i>	11%	5%
<i>Belangrijk</i>	48%	55%
<i>Zeer belangrijk</i>	36%	35%

Naast dat Nederlanders het werk van de waterschappen belangrijk vinden, zijn zij ook geïnteresseerd in het werk dat het waterschap in hun regio doet. De helft van de Nederlanders is het met deze stelling eens en 14% is het zelfs helemaal eens. Dit zijn iets hogere cijfers dan in 2019. Eén op de tien Nederlanders is niet geïnteresseerd in het werk van het waterschap in hun regio. Nederlanders van onder de 40 en vrouwen geven relatief vaak aan hierin geïnteresseerd te zijn.

Ik zou meer willen weten over wat het waterschap in mijn regio doet. Slider vijfpuntschaal
(n = 14.479)

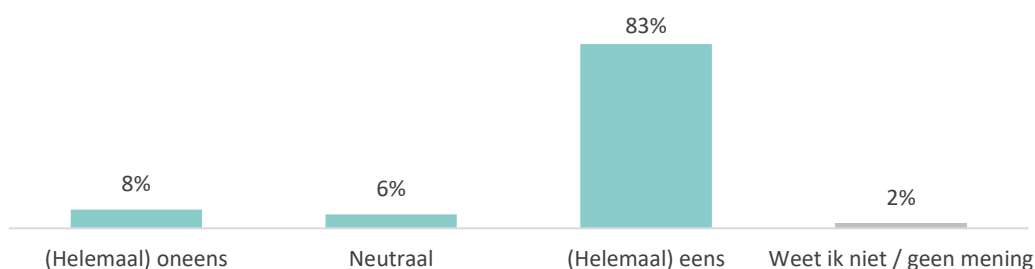
	2019	2022
<i>Helemaal oneens</i>	2%	2%
<i>Oneens</i>	5%	9%
<i>Niet eens, niet oneens</i>	38%	23%
<i>Eens</i>	42%	50%
<i>Helemaal eens</i>	11%	14%

Thema 1: Gevolgen van extreem weer

We hebben steeds vaker te maken met de gevolgen van extreem weer. Zo zullen extreme droogte en hoosbuien vaker voorkomen en zal de zeespiegel sneller stijgen. Dit is een prioriteit voor de waterschappen en iets waar zij dagelijks mee bezig zijn. Nederlanders is gevraagd in hoeverre ze bekend zijn met deze taak van het waterschap en of ze dit belangrijk vinden. Daarnaast kregen zij een aantal dilemma's die een rol spelen binnen dit thema gepresenteerd.

De meerderheid van de Nederlanders weet dat de waterschappen een rol spelen bij de gevolgen van extreem weer: 83% is in min of meerdere mate op de hoogte van deze taak van de waterschappen. 8% wist niet dat dit een taak van de waterschappen is, 6% is neutraal en 2% weet het niet of heeft geen mening.

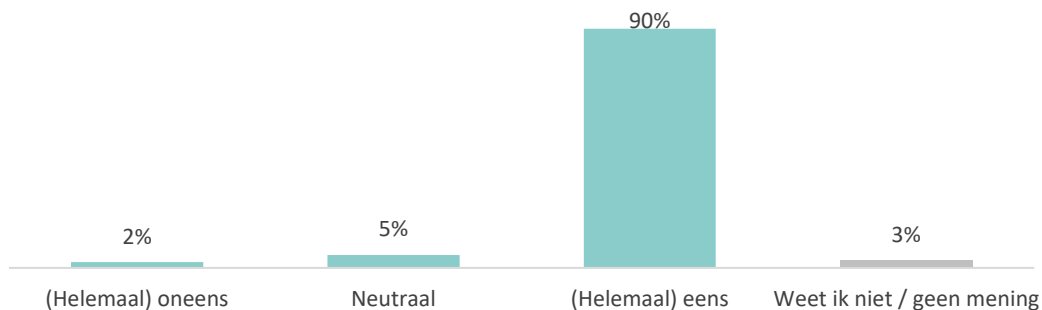
Ik wist dat de waterschappen een rol spelen bij de gevolgen van extreem weer. Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	8%
<i>Neutraal</i>	6%
<i>(Helemaal) eens</i>	83%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	2%

Nederlanders zijn overtuigd van het belang van de waterschappen bij de gevolgen van extreem weer: negen op de tien vinden het belangrijk dat de waterschappen hier een rol bij spelen. Slechts 2% vindt dit niet belangrijk. 5% is neutraal en 3% weet het niet of heeft geen mening.

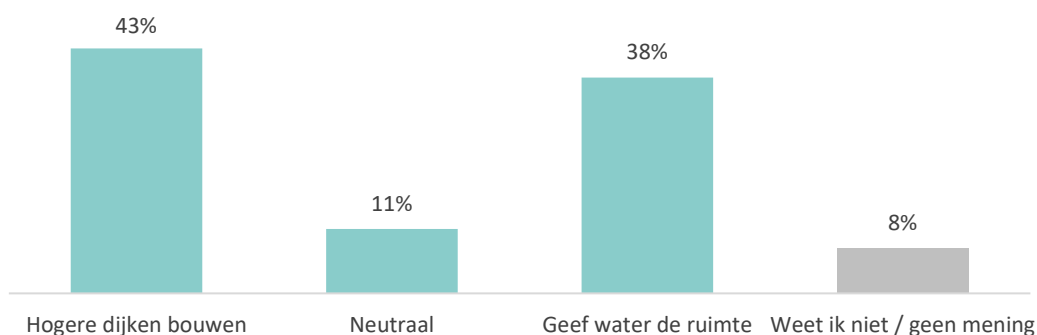
Ik vind het belangrijk dat de waterschappen een rol spelen bij de gevolgen van extreem weer. Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	2%
<i>Neutraal</i>	5%
<i>(Helemaal) eens</i>	90%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	3%

Bij de dilemmastellingen zijn Nederlanders het minder met elkaar eens. Wanneer zij de keuze voorgelegd krijgen tussen het bouwen van hogere dijken of het water de ruimte geven zijn zij zeer verdeeld: 43% kiest voor het bouwen van hogere dijken, ten opzichte van 38% die kiest voor het water de ruimte geven. Inwoners van Waterschap Limburg, Waterschap De Dommel en Waterschap Rijn en IJssel geven relatief vaak de voorkeur aan het water de ruimte geven. Dit geldt ook voor vrouwen ten opzichte van mannen, en hoger opgeleiden ten opzichte van middel of lager opgeleiden. Eén op de tien Nederlanders is neutraal, en 8% weet het niet of heeft geen mening.

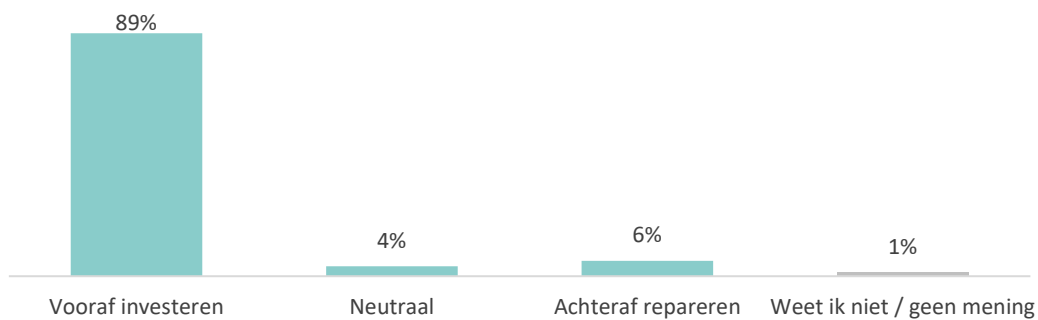
Liever hoge dijken bouwen of zelf verhuizen en het water de ruimte geven? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Hogere dijken bouwen</i>	43%
<i>Neutraal</i>	11%
<i>Geef water de ruimte</i>	38%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	8%

Eenduidiger zijn Nederlanders over de vraag of het waterschap nu moet investeren in oplossingen om schade door droogte of waterlast te voorkomen of achteraf moet repareren. Zij kiezen hierbij unaniem voor vooraf investeren (89%). 6% kiest voor achteraf repareren, 4% is neutraal en 1% weet het niet of heeft geen mening. Vooraf investeren antwoord wordt relatief vaak gekozen door Nederlanders jonger dan 40, terwijl inwoners van boven de 65 relatief vaker kiezen voor achteraf repareren.

Nu investeren in oplossingen om schade door droogte of wateroverlast te voorkomen of schade repareren als deze er is? Slider zevenpuntschaal (n =14.479)

	%
<i>Vooraf investeren</i>	89%
<i>Neutraal</i>	4%
<i>Achteraf repareren</i>	6%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

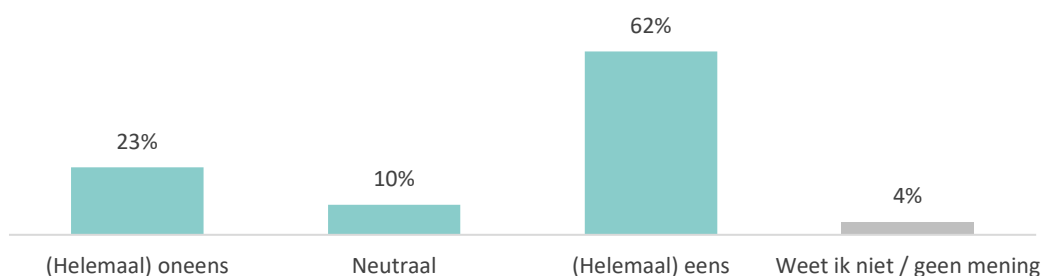
Thema 2: Invloed van het water op de inrichting van Nederland

Hoe we omgaan met water heeft een groot effect op de ruimtelijke inrichting van Nederland. Het heeft invloed op waar en hoe we wonen en leven, de natuur, landbouw en industrie. Het waterschap is een belangrijke partner in gebiedsontwikkeling en denkt mee met gemeenten, provincies en projectontwikkelaars over waar en hoe we het beste kunnen wonen, werken en recreëren. Nederlanders kregen een aantal vragen en dilemma's voorgelegd over deze rol van het waterschap.

Een meerderheid van de Nederlanders is op de hoogte van de rol van het waterschap bij de ruimtelijke inrichting in Nederland: twee op de drie Nederlanders zijn bekend met deze taak van het waterschap. Eén op de vier was hier nog niet bekend mee. 10% van de Nederlanders is neutraal en 4% weet het niet of heeft geen mening.

Ik wist dat de waterschappen een adviserende rol kunnen spelen bij de ruimtelijke inrichting (de verdeling van wonen, werken, leven, natuur en landbouw) van Nederland.

Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

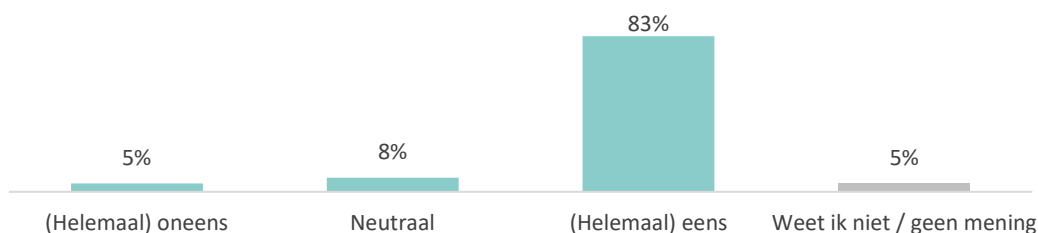

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	23%
<i>Neutraal</i>	10%
<i>(Helemaal) eens</i>	62%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	4%

Nederlanders zijn het er unaniem mee eens dat zij het belangrijk vinden dat het waterschap een adviserende rol speelt bij de ruimtelijke inrichting van Nederland: 83% vindt dit een belangrijke taak van de waterschappen. Dit geldt vooral voor inwoners van Hoogheemraadschap van Delfland en Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Ook vrouwen vinden dit ten opzichte van mannen relatief belangrijk. Slechts 5% vindt dit niet belangrijk. 8% is neutraal en 5% weet het niet of heeft geen mening.

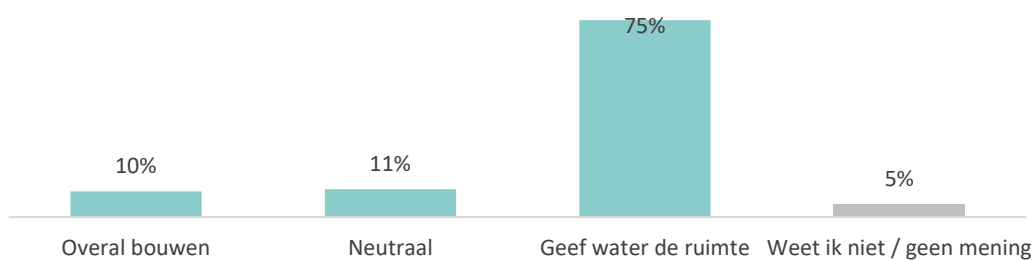
Ik vind het belangrijk dat de waterschappen een adviserende rol spelen bij de ruimtelijke inrichting van Nederland. Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	5%
<i>Neutraal</i>	8%
<i>(Helemaal) eens</i>	83%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	5%

Alhoewel een groot deel van de Nederlanders koos voor het bouwen van hogere dijken vinden zij het ten opzichte van woningbouw toch belangrijk dat water de ruimte krijgt: drie op de vier inwoners vinden dat het water invloed heeft op waar gebouwd moet worden. Eén op de tien vindt dat er overal gebouwd zou moeten kunnen worden. Nederlanders onder de 40 kiezen relatief vaak voor 'overal bouwen' ten opzichte van oudere groepen.

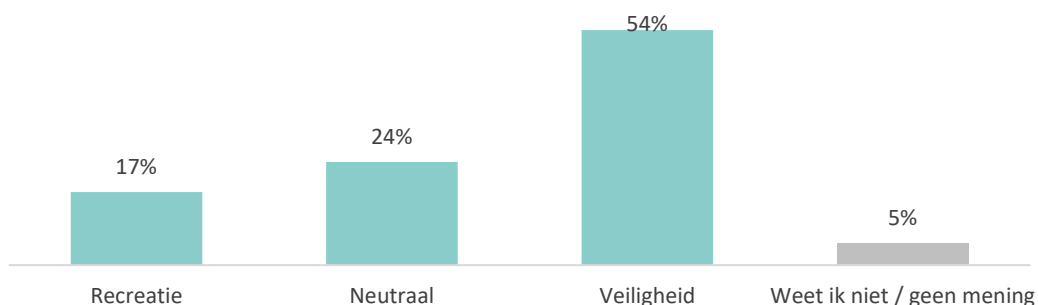
Bepaalt het water waar onze huizen komen, of bepalen onze huizen waar het water mag komen? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Overal bouwen</i>	10%
<i>Neutraal</i>	11%
<i>Geef water de ruimte</i>	75%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	5%

Over de focus van het waterschap zijn Nederlanders meer verdeeld: één op de zes vindt dat het waterschap een rol moet spelen bij het ontwikkelen van recreatieve mogelijkheden, ten opzichte van de helft die vindt dat het waterschap zich alleen op veiligheid zou moeten focussen. Lager opgeleide Nederlanders kiezen relatief vaker voor recreatie dan middel en hoger opgeleide Nederlanders. Daarnaast vinden inwoners van Waterschap Drents Overijsselse Delta vinden relatief vaak dat waterschappen zich ook met recreatie zouden moeten bezighouden. Een kwart van de Nederlanders is neutraal en 5% weet het niet of heeft geen mening.

Moet een waterschap zich bezighouden met recreatieve mogelijkheden op en langs de dijk of alleen focussen op veiligheid? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Recreatie</i>	<i>17%</i>
<i>Neutraal</i>	<i>24%</i>
<i>(Helemaal) eens</i>	<i>54%</i>
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	<i>5%</i>

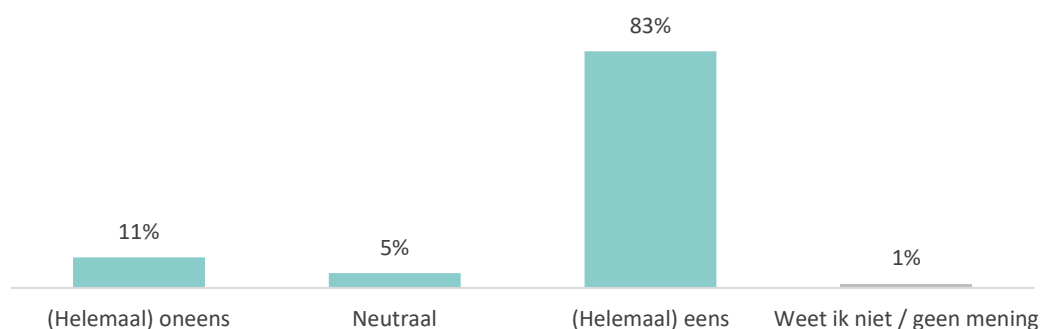
Thema 3: Zuivering van afvalwater

In Nederland produceren we dagelijks veel rioolwater. Per persoon gebruiken we ruim 120 liter water per dag. Dit water maken we vies als we wassen, koken, de wc doorspoelen, en dergelijke. Dit vieze water komt in het riool terecht en moet worden gezuiverd.

Waterzuivering is één van de taken van het waterschap. Er wordt steeds meer afval in het water gegooid of doorgespoeld en dus worden de kosten voor rioolwaterzuivering steeds hoger. Dit was het derde thema waar de Nederlanders een aantal vragen en dilemma's over voorgelegd kregen.

Het grootste gedeelte van de Nederlanders wist al dat de waterschappen een rol spelen bij waterzuivering: vier op de vijf Nederlanders zijn het eens met de stelling. 11% wist dit nog niet, 5% is neutraal en 1% weet het niet of heeft geen mening.

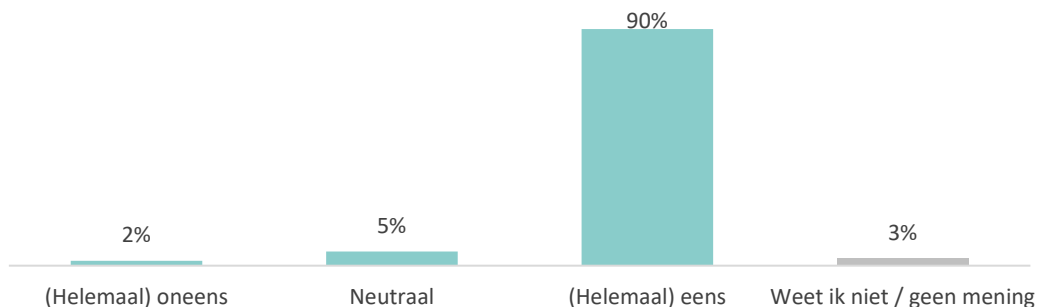
Ik wist dat de waterschappen een rol spelen bij de waterzuivering. Slider zevenpuntschaal
(n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	11%
<i>Neutraal</i>	5%
<i>(Helemaal) eens</i>	83%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

Opnieuw zijn Nederlanders het unaniem eens dat het belangrijk is dat het waterschap deze taak heeft. Negen op de tien Nederlanders zijn het hiermee eens, ten opzichte van 2% die het hiermee oneens is. Vooral inwoners van Waterschap Aa en Maas en Waterschap Scheldestromen vinden de zuivering van afvalwater een belangrijke taak van het waterschap. 5% van de Nederlanders is neutraal en 3% weet het niet of heeft geen mening.

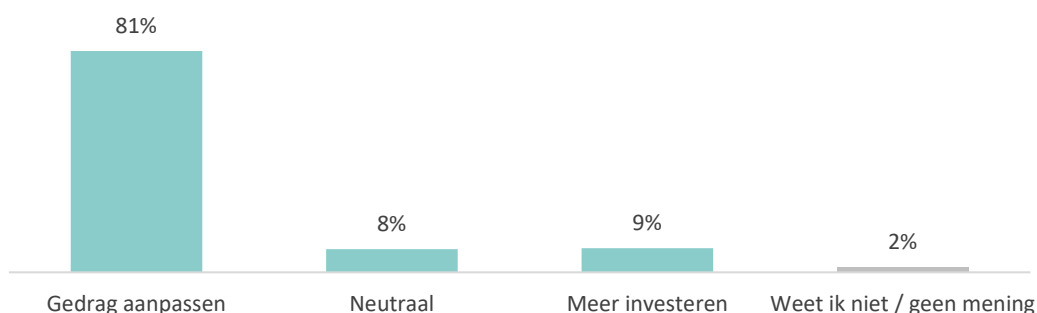
Ik vind het belangrijk dat de waterschappen een rol spelen bij de waterzuivering. Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	2%
<i>Neutraal</i>	5%
<i>(Helemaal) eens</i>	90%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	3%

Nederlanders spreken zich unaniem uit voor de preventie van watervervuiling. Vier op de vijf zijn van mening dat Nederlanders bewuster om moeten gaan met wat zij door de gootsteen spoelen. Eén op de tien vindt daarentegen dat er meer belastinggeld geïnvesteerd moet worden in het zuiveren van water. Vrouwen kiezen vaker voor gedrag aanpassen dan mannen. 8% is neutraal over dit vraagstuk en 2% weet het niet of heeft geen mening.

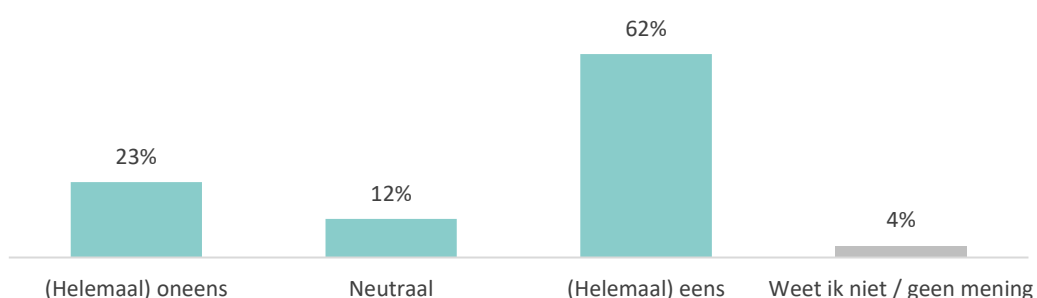
Moeten Nederlanders bewuster omgaan met wat we door de gootsteen spoelen, of moeten de waterschappen meer belastinggeld investeren in het zuiveren van water? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Gedrag aanpassen</i>	81%
<i>Neutraal</i>	8%
<i>Meer investeren</i>	9%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	2%

Meer verdeeld zijn Nederlanders of al het water zo schoon zou moeten zijn dat je erin kunt zwemmen. Eén op de vier is het niet eens met de stelling, ten opzichte van twee derde die het hier wél mee eens is. 12% is neutraal en 4% weet het niet of heeft geen mening.

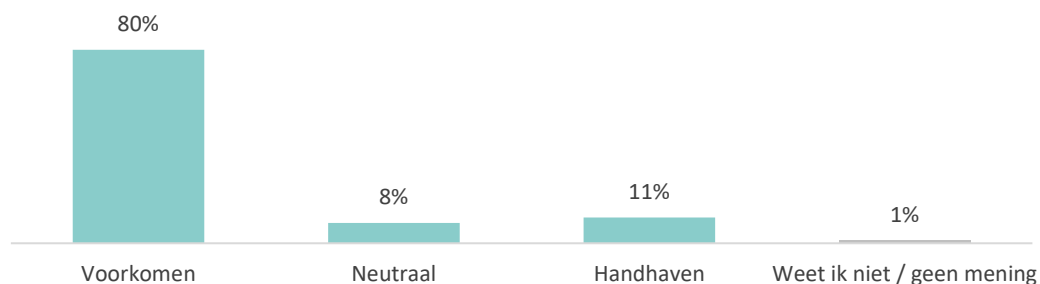
Al het water in sloten, beken en rivieren zou zo schoon moeten zijn dat je erin kunt zwemmen. Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>(Helemaal) oneens</i>	23%
<i>Neutraal</i>	12%
<i>(Helemaal) eens</i>	62%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	4%

Bij de vraag 'voorkomen of handhaven' van de vervuiling van water kiezen Nederlanders opnieuw unaniem voor voorkomen: vier op de vijf geeft de voorkeur aan preventie van watervervuiling, ten opzichte van één op de tien die liever achteraf handhaaft. Vrouwen kiezen vaker voor voorkomen dan mannen. Hoger en middel opgeleiden kiezen vaker voor voorkomen dan lager opgeleiden. 8% is neutraal en 1% weet het niet of heeft geen mening.

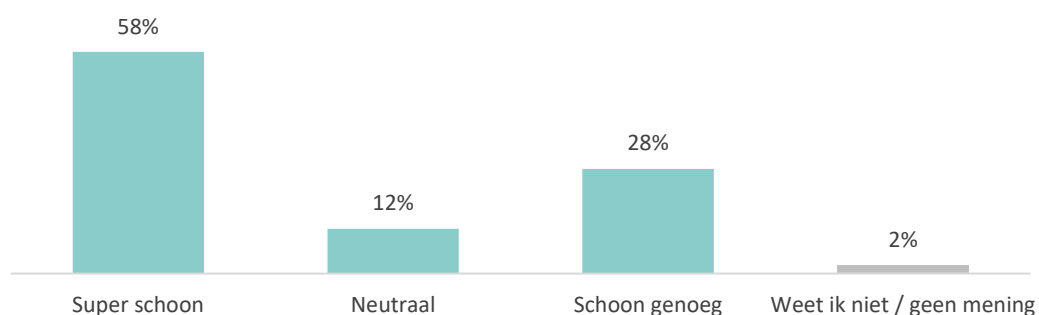
Wat is belangrijker bij het tegengaan van de vervuiling van water: voorkomen of handhaven? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Voorkomen</i>	<i>80%</i>
<i>Neutraal</i>	<i>8%</i>
<i>Handhaven</i>	<i>11%</i>
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	<i>1%</i>

Toch vindt niet iedereen dat vervuiling altijd voorkomen moet worden: drie op de tien Nederlanders vindt dat vervuiling er tegenwoordig een beetje bij hoort en dat het prima is als het water schoon genoeg is. Dit geldt vooral voor inwoners van Wetterskip Fryslân, en voor inwoners boven de 65. Zes op de tien Nederlanders doen hier liever een schepje bovenop en gaan voor super schoon. Hierin is de groep Nederlanders onder de 40 sterk vertegenwoordigd. 12% is neutraal en 2% weet het niet of heeft geen mening.

Moeten we zorgen voor super schoon water voor mens, plant en dier of hoort een beetje vervuiling er tegenwoordig bij? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

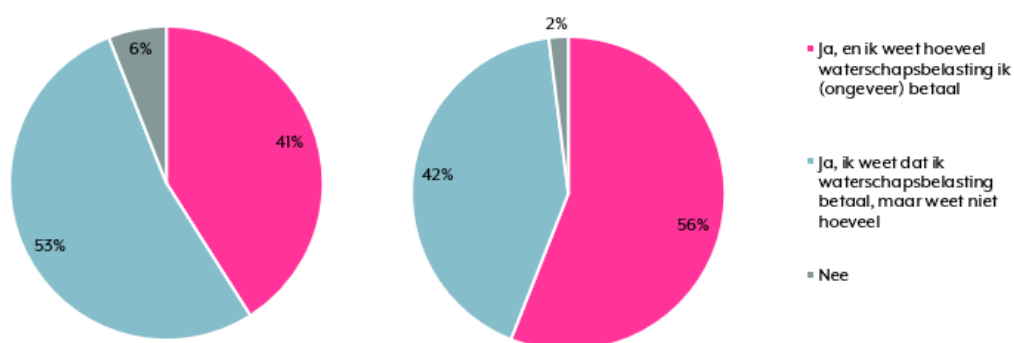
	%
<i>Super schoon</i>	58%
<i>Neutraal</i>	12%
<i>Schoon genoeg</i>	28%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	2%

Waterschapsbelasting

Alle inwoners in Nederland betalen waterschapsbelasting zodat de waterschappen Nederland droog, veilig en leefbaar kunnen houden. Deze waterschapsbelasting wordt gebruikt voor het onderhoud van dijken, de kwaliteit van natuurwater en de zuivering van rioolwater, maar ook voor het oplossen van problemen rondom de stijging van de zeespiegel, droogte, wateroverlast, het dalen van de bodem en het toenemen van het zoutgehalte in de bodem.

De meerderheid van de Nederlanders is op de hoogte van het feit dat zij waterschapsbelasting betalen: slechts 2% weet dit niet. Dit is vergelijkbaar met de cijfers uit 2019. De groep die ook daadwerkelijk weet hoeveel waterschapsbelasting zij (ongeveer) betalen is iets gegroeid ten opzichte van 2019 (van 41% naar 56%). Vier op de tien Nederlanders weten wel dat ze waterschapsbelasting betalen, maar weten niet hoeveel. Inwoners van Waterschap Limburg, Waterschap Rivierenland en Waterschap Vallei en Veluwe zijn het minst op de hoogte van hoeveel waterschapsbelasting zij betalen.

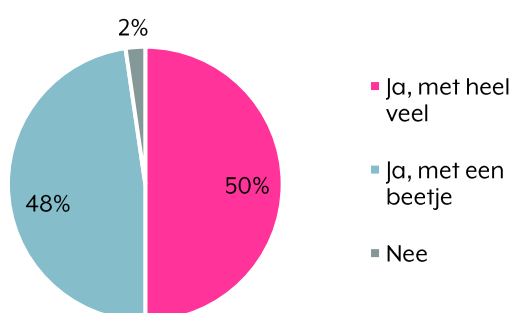
Wist je dat je (huishouden) waterschapsbelasting betaalt? Enkele keuze (n = 14.479)

	2019	2022
<i>Ja, en ik weet hoeveel waterschapsbelasting ik (ongeveer) betaal</i>	41%	56%
<i>Ja, ik weet dat ik waterschapsbelasting betaal, maar weet niet hoeveel</i>	53%	42%
<i>Nee</i>	6%	2%

De meerderheid van de Nederlanders verwacht dat de waterschapsbelasting de komende jaren zal stijgen, al verschillen zij van mening over hoe sterk dit zal gebeuren. De helft van de Nederlanders denkt dat de waterschapsbelasting heel sterk zal gaan stijgen. De andere helft denkt dat deze een beetje omhoog zal gaan.

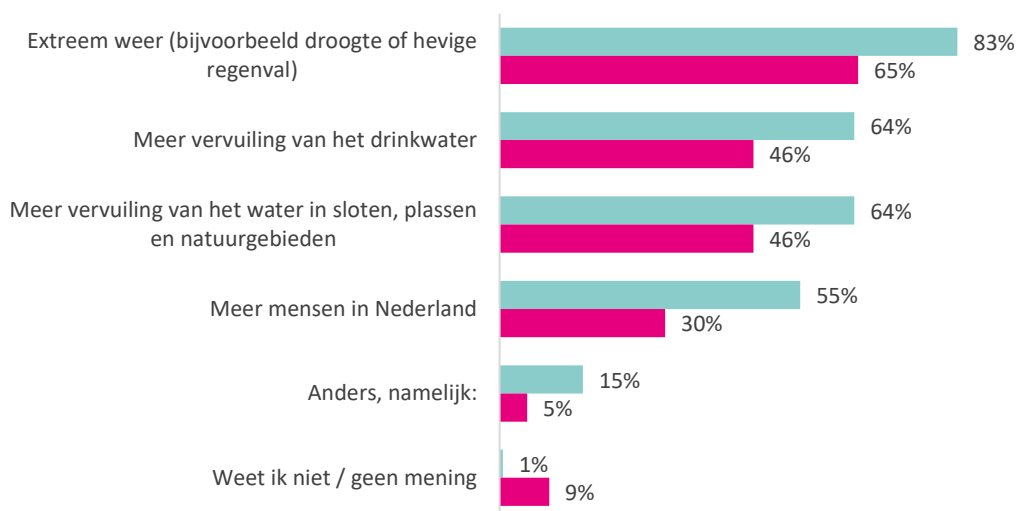
Verwacht je dat de waterschapsbelasting de komende jaren stijgt? *Enkele keuze* (n = 14.479)

	%
<i>Ja, met heel veel</i>	50%
<i>Ja, met een beetje</i>	48%
<i>Nee</i>	2%

De belangrijkste redenen die Nederlanders zien voor een stijging van de waterschapsbelasting zijn vergelijkbaar met wat zij in 2019 verwachtten. Op de eerste plaats verwachten de meeste Nederlanders dat de waterschapsbelasting zal stijgen door extreem weer, bijvoorbeeld droogte of hevige regenval (83%). Ook meer vervuiling van het drinkwater wordt vaak genoemd als reden waarom Nederlanders verwachten dat de komende vijf jaar de waterschapsbelasting mogelijk omhoog zal gaan (64%).

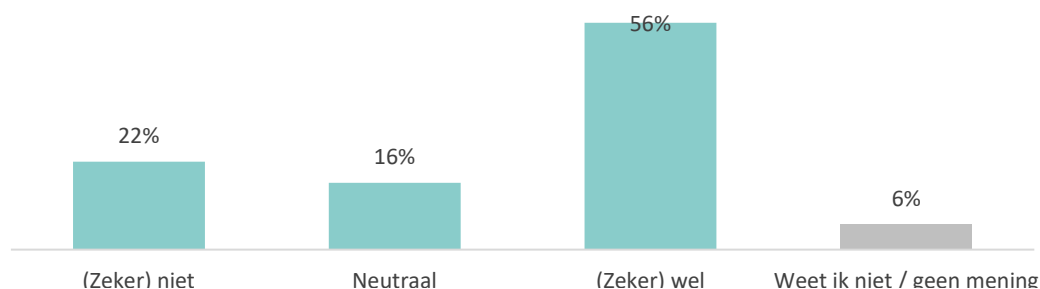
Om welke redenen verwacht jij dat de waterschapsbelasting de komende 5 jaar mogelijk stijgt? Meerkeuze (n = 14.136, alleen invullers die verwachten dat de waterschapsbelasting gaat stijgen)

	2019	2022
<i>Extreem weer (bijvoorbeeld droogte of hevige regenval)</i>	65%	83%
<i>Meer vervuiling van het drinkwater</i>	46%	64%
<i>Meer vervuiling van het water in sloten, plassen en natuurgebieden</i>	46%	64%
<i>Meer mensen in Nederland</i>	30%	55%
<i>Anders, namelijk:</i>	5%	15%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	9%	1%

De meeste Nederlanders zijn gematigd bereid om meer waterschapsbelasting te betalen: vier op de tien spreken zich hier mild positief tegenover uit. In totaal zijn zes op de tien Nederlanders in min of meerdere mate bereid om meer waterschapsbelasting te betalen, ten opzichte van één op de vijf die dit niet is. Hoger opgeleiden zijn vaker bereid om meer waterschapsbelasting te betalen dan middel en lager opgeleide Nederlanders. De grootste bereidheid om meer waterschapsbelasting te betalen is er onder de inwoners van Waterschap Amstel Gooi en Vecht, waar 67% bereid is dit te doen. Van de Nederlanders is 16% is neutraal over deze vraag en 6% weet het niet of heeft geen mening.

Zou je bereid zijn om meer waterschapsbelasting te betalen? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

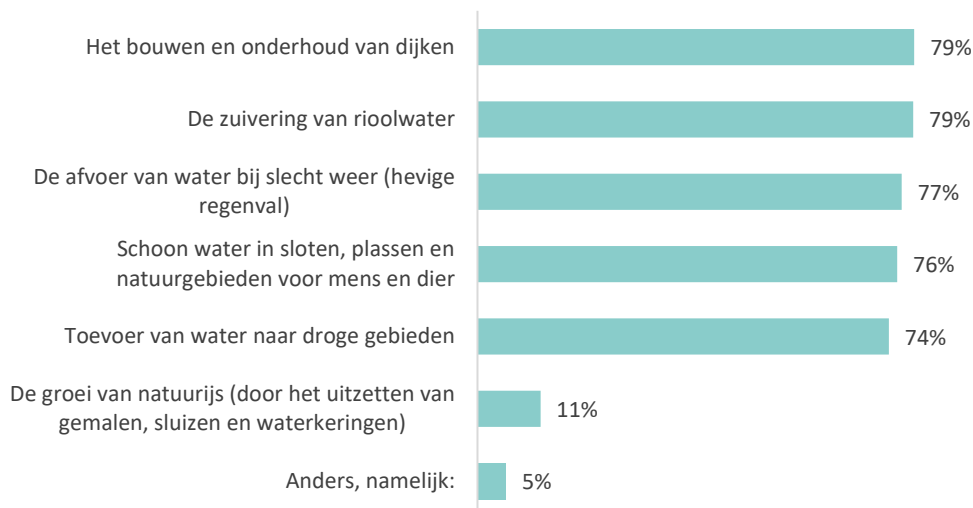

	%
<i>(Zeker) niet</i>	22%
<i>Neutraal</i>	16%
<i>(Zeker) wel</i>	56%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	6%

Nederlanders die bereid zouden zijn om meer waterschapsbelasting te betalen hebben meerdere redenen waarvoor zij hiertoe bereid zouden zijn. Vier op de vijf kiezen voor het bouwen en onderhoud van dijken, de zuivering van rioolwater, de afvoer van water bij slecht weer en voor schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden voor mens en dier. Ook toevoer van water naar droge gebieden wordt vaak genoemd als reden, door ongeveer drie op de vier Nederlanders. Een minder populaire reden is de groei van natuuris door het uitzetten van gemalen, sluizen en waterkeringen: slechts één op de tien Nederlanders zou om deze reden bereid zijn om meer waterschapsbelasting te betalen.

Het bouwen en de onderhoud van dijken is de belangrijkste reden voor inwoners van kustgelegen waterschappen als Waterschap Zuiderzeeland, Waterschap Scheldestromen en Hoogheemraadschap van Delfland om meer belasting te willen betalen. Voor landinwaarts gelegen waterschappen zoals Waterschap Vechtstromen en Waterschap Limburg geldt dat zij eerder geneigd zijn meer waterschapsbelasting te betalen voor de afvoer van water bij slecht weer.

Waarvoor zou jij bereid zijn om meer waterschapsbelasting te betalen? Meerkeuze, (n = 8.540, invullers die bereid zijn meer waterschapsbelasting te betalen)

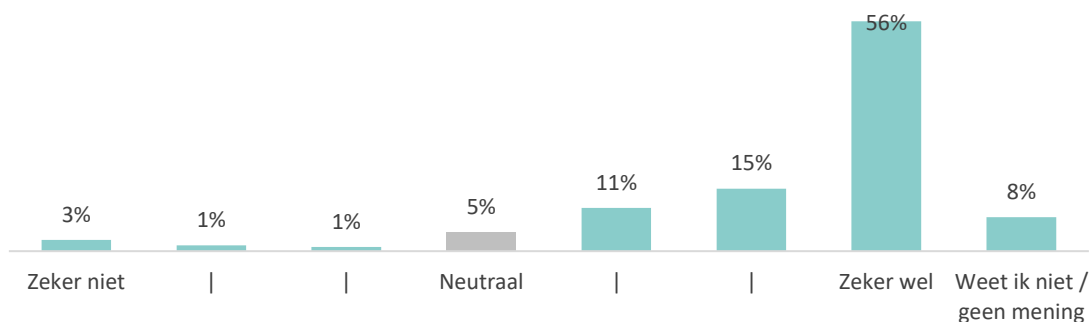
	%
<i>Het bouwen en onderhoud van dijken</i>	<i>79%</i>
<i>De zuivering van rioolwater</i>	<i>79%</i>
<i>De afvoer van water bij slecht weer (hevige regenval)</i>	<i>77%</i>
<i>Schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden voor mens en dier</i>	<i>76%</i>
<i>Toevoer van water naar droge gebieden</i>	<i>74%</i>
<i>De groei van natuurijs (door het uitzetten van gemalen, sluizen en waterkeringen)</i>	<i>11%</i>
<i>Anders, namelijk:</i>	<i>5%</i>

De waterschapsverkiezingen

Nederlanders zijn ervan overtuigd dat zij gaan stemmen bij de aankomende waterschapsverkiezingen: 56% geeft aan zeker wel te gaan stemmen. Dit relatief hoge percentage in vergelijking met de gemiddelde opkomst bij de waterschapsverkiezingen heeft twee mogelijke verklaringen: allereerst is er een selectie effect door panelleden uit te nodigen voor een vragenlijst over de waterschapsverkiezingen. De kans is groot dat de vragenlijst voornamelijk wordt ingevuld door panelleden die een interesse hebben in dit onderwerp en dus waarschijnlijk gaan stemmen. Daarnaast is de vraag vrij ver voor de verkiezingen gesteld, waarbij we zien dat hoe dichterbij de verkiezingen komen, hoe lager het percentage van Nederlanders die verwachten te gaan stemmen wordt. Verder geeft een kwart van de Nederlanders aan waarschijnlijk wel te gaan stemmen. Slechts één op de twintig Nederlanders zegt nu al (waarschijnlijk) niet naar de stembus te gaan.

Inwoners van Amstel Gooi en Vecht gaan het vaakst zeker wel stemmen. In Waterschap Aa en maas woont relatief de grootste groep die denkt dit niet te gaan doen. Inwoners in de leeftijdscategorie 40 tot 65 geven relatief vaak aan niet te gaan stemmen. Jongere én oudere inwoners zeggen vaker zeker wel naar de stembus te gaan. Tot slot geven hoger opgeleiden vaker aan wel te gaan stemmen dan middel en lager opgeleiden.

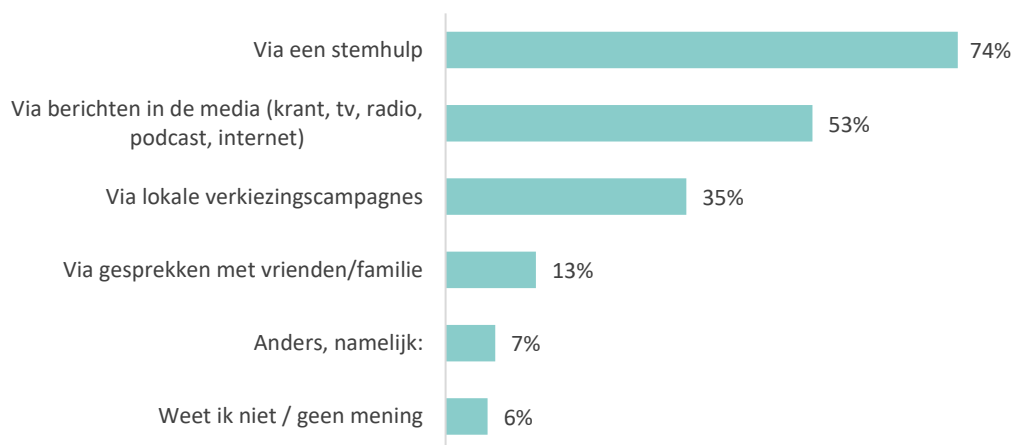
Op 15 maart 2023 zijn de waterschapsverkiezingen. Ga je stemmen? Slider zevenpuntschaal (n = 14.479)

	%
<i>Zeker niet</i>	3%
	1%
	1%
<i>Neutraal</i>	5%
	11%
	15%
<i>Zeker wel</i>	56%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	8%

Nederlanders maken vooral gebruik van een stemhulp om zich te informeren over wat zij zullen stemmen bij de waterschapsverkiezingen: drie op de vier maken hiervan gebruik. Deze optie is het meest populair in Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Ook is deze optie het meest populair onder hoger opgeleide Nederlanders. Daarnaast worden berichten in de media (53%) en lokale verkiezingscampagnes (35%) worden relatief vaak gekozen. De waterschapsverkiezingen leven relatief weinig in gesprekken die Nederlanders voeren met hun vrienden of familie: slechts 13% informeert zichzelf op deze manier over wat zij gaan stemmen.

Hoe informeer je jezelf over wat je gaat stemmen? *Meerkeuze* (n = 14.479)

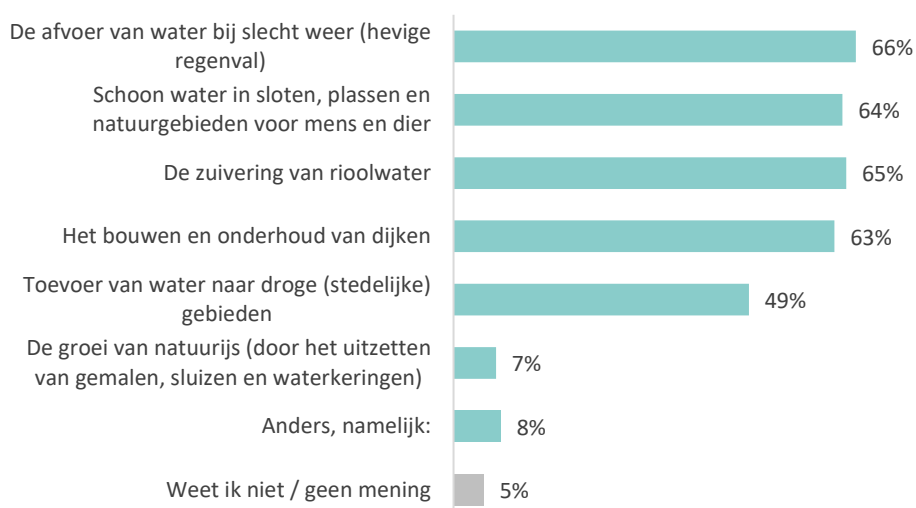

	%
Via een stemhulp	74%
Via berichten in de media (krant, tv, radio, podcast, internet)	53%
Via lokale verkiezingscampagnes	35%
Via gesprekken met vrienden / familie	13%
Anders, namelijk:	7%
Weet ik niet / geen mening	6%

Het meest belangrijke thema voor Nederlanders bij de aankomende waterschapsverkiezingen is de afvoer van water bij slecht weer. Twee derde vindt dit een doorslaggevend thema. Ook schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden voor mens en dier (64%) en de zuivering van rioolwater (65%) worden vaak gekozen als belangrijke thema's. Het minst vaak kiezen Nederlanders voor de groei van natuurijs als doorslaggevend thema voor de aankomende verkiezingen (7%).

Voor vrouwen is schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden het meest doorslaggevende thema voor de aankomende verkiezingen (70%). Voor mannen is dit het bouwen en onderhoud van dijken (67%).

Wat zijn voor jou doorslaggevende thema's bij het stemmen voor de waterschapsverkiezingen? Meerkeuze (n = 14.479)

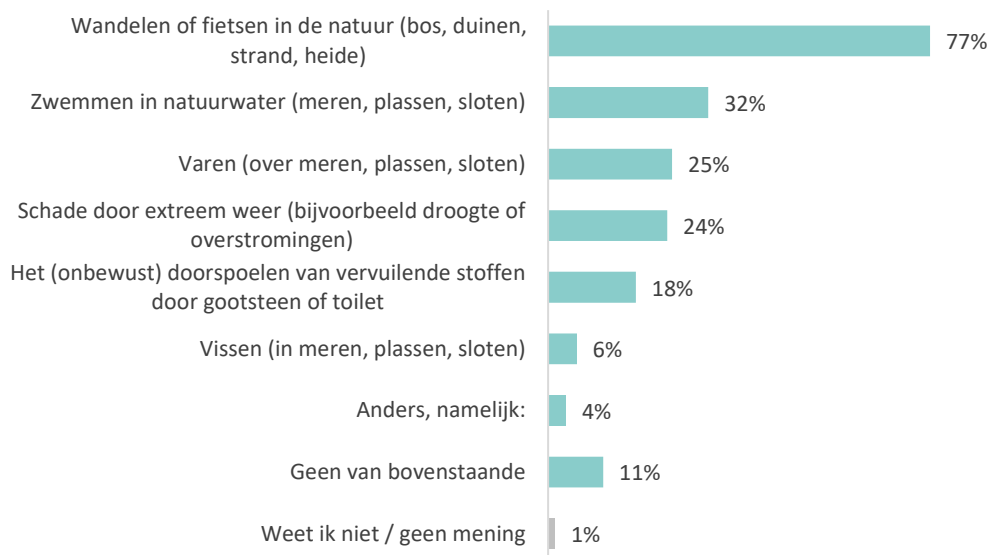

	%
<i>De afvoer van water bij slecht weer (hevige regenval)</i>	66%
<i>Schoon water in sloten, plassen en natuurgebieden voor mens en dier</i>	64%
<i>De zuivering van rioolwater</i>	65%
<i>Het bouwen en onderhouden van dijken</i>	63%
<i>Toevoer van water naar droge (stedelijke) gebieden</i>	49%
<i>De groei van natuurrijks (door het uitzetten van gemalen, sluizen en waterkeringen)</i>	7%
<i>Anders, namelijk:</i>	8%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	5%

Tot slot is Nederlanders gevraagd met welke thema's zij zelf het afgelopen jaar iets hebben ondernomen of mee te maken hebben gehad. De meesten kozen hierbij voor wandelen of fietsen in de natuur (77%). Ook zwemmen in natuurwater (32%) en varen (25%) werden, alhoewel in mindere mate, door een grote groep Nederlanders gekozen.

Met welke thema's heb je het afgelopen jaar iets ondernomen of mee te maken gehad?

Meerkeuze (n = 14.479)

	%
<i>Wandelen of fietsen in de natuur (bos, duinen, strand, heide)</i>	77%
<i>Zwemmen in natuurwater (meren, plassen, sloten)</i>	32%
<i>Varen (over meren, plassen, sloten)</i>	25%
<i>Schade door extreem weer (bijvoorbeeld droogte of overstromingen)</i>	18%
<i>Vissen (in meren, plassen, sloten)</i>	6%
<i>Anders, namelijk:</i>	4%
<i>Geen van bovenstaande</i>	11%
<i>Weet ik niet / geen mening</i>	1%

Discussie van de resultaten

HOOFDSTUK 4

Wat allereerst opvalt is dat Nederlanders relatief vaak aangeven te maken hebben gehad met droogte, in tegenstelling met overlast veroorzaakt door regenval. Dit valt te verklaren doordat de effecten van droogte vaak sneller te merken zijn in het dagelijks leven: door de overheid verzocht worden niet je tuin te sproeien valt meer mensen op dan een hoge waterstand in de rivieren. Overlast door hevige regenval wordt vaak pas merkbaar op het moment van overstroming, iets wat een relatief kleine groep Nederlanders heeft meegemaakt. De effecten van droogte zijn acuter merkbaar in het dagelijks leven van de Nederlanders.

Verder valt op dat de thema's van de waterschappen waar Nederlanders belang aan hechten en waar zij eventueel meer belasting voor zouden willen betalen zeer locatie gebonden zijn. De inwoners van kustgelegen waterschappen focussen op de bouw en het onderhoud van de dijken, terwijl inwoners van meer landinwaarts gelegen waterschappen de afvoer van water bij extreem weer belangrijk vinden en voor het water de ruimte geven. Dit contrast is interessant omdat het aantoont dat Nederlanders door hun woonplaats beïnvloedt worden in hun mening over de waterschap thema's. Er leeft vaak het idee dat Nederlanders niet weten waar het waterschap zich mee bezig houdt, maar hieruit blijkt dat zij, wellicht onbewust, daar wel een mening over hebben en dat dit vaak ook afhankelijk is van waar zij wonen. De uitdaging ligt daarbij bij inwoners duidelijk maken dat het werk van de waterschappen zaken aangaat waar zij in hun dagelijkse leven mee bezig zijn.

Tot slot valt op dat relatief veel Nederlanders aangeven te gaan stemmen bij de aankomende waterschapsverkiezingen: 56% zegt dit zeker te gaan doen. De opkomst bij de waterschapsverkiezingen vier jaar geleden was met 51% lager. Enerzijds valt dit te herleiden door de samenstelling van het Citisenspanel. De panelleden zijn grotendeels politiek geïnteresseerd. Dit wordt versterkt door een zelfselectie-effect van het sample. Degenen die interesse hebben in de waterschapsverkiezingen laten vaker hun mening weten over dit thema dan de groep die dit niet heeft. Daarnaast valt het hoge percentage te verklaren doordat invullers geneigd zijn een sociaal wenselijk antwoord te geven wanneer zij een vragenlijst invullen. Tot slot nemen Nederlanders zich vaak voor om te gaan stemmen en zullen zij dat op dit moment ook daadwerkelijk van plan zijn, maar komt er op verkiezingsdag toch iets tussen waardoor zij het laten afweten.

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 5

De vragenlijst voor dit onderzoek is opgesteld in samenwerking met Circus in Town en gebaseerd op zowel de vragenlijst voor het onderzoek voor de vorige waterschapsverkiezingen als op de belangrijkste thema's en dilemma's voor de volgende verkiezingen. Het onderzoek is verspreid onder het Citisens panel door middel van een uitnodiging via e-mail. De vragenlijst werd in totaal 14.479 keer ingevuld. De resultaten zijn gewogen op leeftijd, geslacht, opleiding, provincie en stedelijkheid en zijn op deze aspecten representatief voor de inwoners van Nederland. Tabel 1 t/m 4 geven de gehanteerde percentages voor deze weging weer.

Voor de in deze rapportage getoonde resultaten geldt een foutmarge van 5% met een betrouwbaarheidsinterval van 95%. Ook voor de tabellenbijlage met de uitsplitsing per waterschap gelden deze percentages, behalve voor Waterschap Noorderzijlvest, waar het aantal respondenten te laag is om representatieve uitspraken te kunnen doen. De verdeling van de invullers over de verschillende waterschappen is weergegeven in tabel 5.

Tabel 1: Verdeling leeftijd en percentages gebruikt voor weging (n = 14.479)

	% invullers	% Nederland
<i>18 tot 20 jaar</i>	<i>0,2%</i>	<i>21,9%</i>
<i>20 tot 40 jaar</i>	<i>9,3%</i>	<i>24,9%</i>
<i>40 tot 65 jaar</i>	<i>48,3%</i>	<i>33,9%</i>
<i>65 tot 80 jaar</i>	<i>39,5%</i>	<i>14,6%</i>
<i>Ouder dan 80 jaar</i>	<i>2,4%</i>	<i>4,7%</i>

Tabel 2: Verdeling geslacht en percentages gebruikt voor weging (n = 14.479)

	% invullers	% Nederland
<i>Man</i>	<i>67,5%</i>	<i>49,7%</i>
<i>Vrouw</i>	<i>32,5%</i>	<i>50,3%</i>

Tabel 3: Verdeling provincie en percentages gebruikt voor weging (n = 14.479)

	% invullers	% Nederland
<i>Drenthe</i>	5,0%	2,8%
<i>Flevoland</i>	2,4%	4,7%
<i>Friesland</i>	3,2%	3,7%
<i>Gelderland</i>	11,6%	12,0%
<i>Groningen</i>	2,3%	3,4%
<i>Limburg</i>	4,0%	6,4%
<i>Noord-Brabant</i>	13,5%	14,7%
<i>Noord-Holland</i>	13,3%	16,5%
<i>Overijssel</i>	6,7%	7,9%
<i>Utrecht</i>	9,1%	7,8%
<i>Zeeland</i>	3,3%	2,2%
<i>Zuid-Holland</i>	18,9%	21,3%

Tabel 4: Verdeling stedelijkheid en percentages gebruikt voor weging (n = 14.479)

	% invullers	% Nederland
<i>Score 1 (zeer sterk stedelijk)</i>	21,0%	25,7%
<i>Score 2 (sterk stedelijk)</i>	25,1%	25,9%
<i>Score 3 (matig stedelijk)</i>	18,7%	17,9%
<i>Score 4 (weinig stedelijk)</i>	15,8%	15,6%
<i>Score 5 (niet-stedelijk)</i>	16,2%	14,6%

Tabel 5: Verdeling opleidingsniveaus en percentages gebruikt voor weging (n = 14.479)

	% invullers	% Nederland
<i>Basisonderwijs</i>	0,4%	6,0%
<i>Lager onderwijs (vmbo, mbo1)</i>	3,7%	14,0%
<i>Middelbaar onderwijs (havo, vwo, mbo2-4)</i>	30,0%	39,0%
<i>Hoger onderwijs (hbo, universiteit)</i>	64,0%	41,0%

Tabel 6: Verdeling over de waterschappen (n = 14.479)

	Aantal	%
<i>Hoogheemraadschap De Stichtste Rijnlanden</i>	860	5,9%
<i>Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier</i>	912	6,3%
<i>Hoogheemraadschap van Delfland</i>	620	4,3%
<i>Hoogheemraadschap van Rijnland</i>	1405	9,7%
<i>Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard</i>	534	3,7%
<i>Waterschap Aa en Maas</i>	494	3,4%
<i>Waterschap Amstel Gooi en Vecht</i>	790	5,5%
<i>Waterschap Brabantse Delta</i>	696	4,8%
<i>Waterschap De Dommel</i>	713	4,9%
<i>Waterschap Drents Overijsselse Delta</i>	831	5,7%
<i>Waterschap Hollandse Delta</i>	414	2,9%
<i>Waterschap Hunze en Aa's</i>	524	3,6%
<i>Waterschap Limburg</i>	573	4,0%
<i>Waterschap Noorderzijlvest</i>	107	0,7%
<i>Waterschap Rijn en IJssel</i>	501	3,5%
<i>Waterschap Rivierenland</i>	855	5,9%
<i>Waterschap Scheldestromen</i>	481	3,3%
<i>Waterschap Vallei en Veluwe</i>	827	5,7%
<i>Waterschap Vechtstromen</i>	726	5,0%
<i>Waterschap Zuiderzeeland</i>	680	4,7%
<i>Wetterskip Fryslân</i>	466	3,2%
<i>Onbekend</i>	470	3,2%